

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MALLORCA DEPARTAMENT DE CULTURA I PATRIMONI

6142

Acord d'incoació de l'expedient de declaració de "Es Carnatge" com a Bé d'interès Cultural, amb categoria de zona paleontològica

A la sessió del dia 28 d'abril de 2026, la Comissió Insular de Patrimoni Històric de Mallorca, va acordar, entre d'altres, el següent:

1. Incoar l'expedient de declaració d' es Carnatge com a Bé d'interès Cultural, amb categoria de zona paleontològica, del terme municipal de Palma, segons la descripció i la delimitació del seu entorn de protecció que figuren a l'informe tècnic de 22 d'abril de 2026, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.
2. Suspendre la tramitació de les llicències municipals de parcel·lació, d'edificació o d'enderrocament en la zona afectada i, també, la suspensió dels efectes de les llicències ja concedides. Qualsevol obra que calgui realitzar haurà de ser prèviament autoritzada per la Comissió Insular de Patrimoni Històric. Aquesta suspensió dependrà de la resolució o de la caducitat del procediment.
3. L'acord de declaració s'haurà d'adoptar en el termini màxim de vint mesos comptadors des de la data d'iniciació del procediment, el qual caducarà un cop transcorregut aquest termini. Caducat el procediment, no es podrà tornar a iniciar en els tres anys següents, llevat que ho demani el titular del bé.
4. Notificar aquest acord als interessats, a l'Ajuntament de Palma i al Govern de les Illes Balears.
5. Publicar aquest acord d'incoació al Butlletí Oficial de les Illes Balears i al *Boletín Oficial del Estado*, i anotar-ho al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural i comunicar-ho al Registre de Béns d'Interès Cultural de les Illes Balears per tal que es procedeixi a la seva inscripció, i a la vegada comunicui al Registre General de Béns d'Interès Cultural de l'Estat les inscripcions i anotacions que es realitzin.

Al lloc i data de la signatura electrònica (16 de juny de 2026)

El secretari de la Comissió Insular de Patrimoni Històric de Mallorca
Miguel Barceló Llompart

1. INTRODUCCIÓ I ANTECEDENTS

La Llei de Patrimoni Històric de les Illes Balears en el seu article 6 classifica els Béns immobles d'interès cultural. Concretament el punt 6.7 inclou les zones paleontològiques en els següents termes:

Zona paleontològica: lloc on hi ha vestigis de restes animals i/o vegetals fossilitzats, o no, que constitueixen una unitat coherent i amb entitat pròpia, definidors de la història geològica d'un lloc determinat.

El setembre de 2025 el Servei de Patrimoni del Consell de Mallorca encomana la redacció de la Carta Paleontològica de Mallorca, que ingressa el gener de 2026.

L'objecte del present expedient és declarar aquest jaciment paleontològic i eventualment delimitar el seu entorn de protecció per tal de donar compliment a tot allò que estableix la llei 12/1998 sobre el procediment i contingut dels expedients de declaració d'un Bé d'Interès Cultural. Es defineix, per tant, la delimitació del bé i del seu entorn de protecció (si s'escau), la fitxa tècnica, la memòria històrica i descriptiva, l'estat de conservació, les mesures de protecció i els criteris d'intervenció.

2. FITXA TÈCNICA

Denominació: Es Carnatge
Emplaçament: Cala Pudent / Es Carnatge / Son Mosson
Municipi: Palma

Cronologia: Pleistocè superior
Usos: Jaciment paleontològic
Classificació de sòl: Zona litoral

3. MEMÒRIA HISTÒRICA

El jaciment s'incorpora a la carta paleontològica de Mallorca a instàncies de l'equip redactor a partir de les prospeccions realitzades.

El jaciment ocupa un dels pocs sectors litorals no urbanitzat del terme de Palma.

Jaciment històric, ja conegut en el segle XIX, es comença a estudiar i interpretar amb més intensitat en les dècades del 50 i el 60 del segle XX pels investigadors Juan Cuerda i Andreu Muntaner. Des d'aleshores ha estat datat i ha servit de referent en estudis internacionals (Hearty, Hillarie Marcel, Mush....).

La seva difusió va tenir impacte al congrés internacional especialitzat en l'estudi del Quaternari (INQUA), que el 1957 varen visitar el jaciment.

És el jaciment pleistocè més publicat i divulgat de tot l'arxipèlag i referència per els estudis de canvi climàtic.

Espai protegit com a LIG de Mallorca per el Govern de les Illes Balears (MA32PA – Terrasses marines des Carnatge) amb especial interès paleontològic.

El 25 de maig de 2023 l'Ajuntament de Palma remet al Consell de Mallorca l'acord de resolució d'aprovació del Pla Especial de Protecció (PEP) del Carnatge.

4. MEMÒRIA DESCRIPTIVA

El jaciment d'Es Carnatge està conformat per un conjunt de depòsits de platja en distintes terrasses i/o altures, situades entre es Coll d'en Rabassa i Can Pastilla. Malgrat que els topònims canvien segons la font, en termes generals es poden diferenciar els següents afloraments: Punta Reflector, Cala Pudent (o Camp de Tir), es Carnatge, son Mosson i la Cova de sa Gata-Pineda.

Aquests afloraments són importants pel conjunt faunístic pleistocè, principalment pel que fa als mol·luscs marins, amb més de 60 espècies diferents. Les restes millor conservades són a la zona de Cala Pudent i les cases d'es Carnatge.

A Cala Pudent s'identifiquen, dunes fòssils, un paleosòl format per llims vermells amb fauna terrestre fòssil i llavors restes d'una platja pleistocena amb fauna marina de significació càlida tropical de fa uns 135Ma. En les següents platges des Carnatge s'observen fins a tres nivells marins pleistocens amb fauna significativa i separats per llims vermells que indiquen diverses transgressions i regressions marines ràpides en pocs milers d'anys, tot pel darrer interglacial.

Les espècies extintes més significatives d'aquests afloraments són: *Tethystrombus latus* (Gmeln, 1791) i *Cornus textudinarius* (Born, 1778)

La roca més característica del jaciment és la calcarenita formada per petits fragments de mol·luscs, clasts de calcària i un conjunt molt ampli de microfòssils, fruit del procés geològic de cimentació del sediment.

Al sud est de Son Mosson, es localitza una zona de dunes fòssils més recents, dipòsits formats per acció del vent ara fa uns 200 mil anys. En una d'aquestes dunes fòssils es poden observar les petges de *Myotragus balearicus*, que varen quedar a la vista amb les feines d'extracció de marès.

La recol·lecció de fòssils hi està expressament prohibida.

Relacionem les parcel·les incloses en la declaració

Sòl amb característiques especials

Parcel·la	Polígon	Referència Cadastral	Comentari
(66)		7085166DD7778A0001TF	Aeroportuari.

Sol rústic

Parcel·la	Polígon	Referència Cadastral	Comentari
9008	51	07040A051090080000RD	D. P.M.T.

<i>Parcel·la</i>	<i>Polígon</i>	<i>Referència Cadastral</i>	<i>Comentari</i>
46675	51	4667501DD7746F	Varis immobles. Can Fonoll
8	51	07040A051000080000RF	
9	51	07040A05100009	
10	51	07040A051000100000RT	
11	51	07040A051000110000RF	
12	51	07040A051000120000RM	
13	51	07040A051000130000RO	
15	51	07040A051000150000RR	
16	51	07040A051000160000RD	
18	51	07040A051000180000RI	
19	51	07040A051000190000RJ	
20	51	07040A051000200000RX	
46	51	07040A051000460000RK	
48	51	07040A051000480000RD	

Sòl parcialment rústic

<i>Parcel·la</i>	<i>Polígon</i>	<i>Referència Cadastral</i>	<i>Comentari</i>
9002	51	07040A051090020000RT	Camí interior de Can Pastilla

Sòl parcialment urbà

<i>Parcel·la</i>	<i>Polígon</i>	<i>Referència Cadastral</i>	<i>Comentari</i>
(31)		5169931DD7756G0001KE	Sòl urbà

5. ESTAT DE CONSERVACIÓ

Malgrat ser un espai amb un fort impacte antròpic, el jaciment encara conserva potencial per a la recerca. La pressió més forta prové del passeig, els banyistes i de l'espoliació de material paleontològic.

Així tot és un espai excepcional, el millor jaciment conservat del Pleistocè superior marí de Mallorca i un dels millors de la mediterrània.

6. DESCRIPCIÓ I JUSTIFICACIÓ DE LA DELIMITACIÓ DEL BÉ I DE L'ENTORN DE PROTECCIÓ

a. Descripció i justificació de la delimitació del bé

Ocupa la franja litoral entre les coordenades UTM ETRS89 31 X474010, Y4377278 i X474939, Y4376439, entrant uns 10 metres cap a l'interior de terra, que en molts punts coincideix aproximadament amb el passeig. Així doncs, hem aprofitat aquesta fita sobre el terreny per marcar el límit físic del jaciment.

La superfície d'aquest àmbit protegit és de 62.044m² (6,2ha)

b. Descripció i justificació de la delimitació de l'entorn

L'entorn de protecció s'estén del passeig fins a la carretera, incloent bona part de la duna fòssil, tancant al nord oest amb les instal·lacions de Sant Joan de Déu i sud est amb la zona urbanitzada de Can Pastilla, espais ja antropitzats. Considerem que la protecció de l'entorn geològic contribueix a la preservació del jaciment.

La superfície d'aquest entorn protegit és de 309.774 (30,97ha).

7. PERTINENCES I ACCESSORIS DEL BÉ

S'inclouen dins l'àmbit del bé tots els materials ceràmics, faunístics, sedimentaris o de qualsevol altre natura i cronologia obtinguts a rel de qualsevol intervenció científica. En el cas de que es documentin nous dipòsits, també queden inclosos en la declaració del bé, i s'inclourà la seva planimetria en aquest expedient.

8. PRINCIPALS MESURES DE PROTECCIÓ I CRITERIS D'INTERVENCIÓ EN EL BÉ I EL SEU ENTORN

a. Mesures de protecció del propi bé

Aquelles que preveu la Llei 12/1998 de 21 de desembre del Patrimoni Històric de les Illes Balears; i aquelles que preveu la normativa urbanística autonòmica i municipal.

b. Mesures de protecció de l'entorn

Aquelles que preveu la Llei 12/1998 de 21 de desembre del Patrimoni Històric de les Illes Balears; i aquelles que preveu la normativa urbanística autonòmica i municipal.

9. CONCLUSIÓ

1. Es tracta d'un jaciment amb afloraments fossilífers i de duna fòssil.
2. La delimitació del BIC es una franja de 10 metres en la línia litoral (s'adjunta imatge)
3. L'entorn de protecció de la zona paleontològica s'estén a la duna fòssil, en la zona no antropitzada (s'adjunta imatge)
4. S'adjunta documentació gràfica de l'espai que es proposa protegir.

Es proposa incoar la declaració del Carnatge com a Bé d'Interès Cultural en la categoria de zona paleontològica.

